

loge živili, ker so se bali, da bi marka v vrednosti zopet ne padla. Da si odpomore vlada iz položaja, bo zmanjšala znatno uradniške plače in ob enem tudi sorazmerno znižala cene živilom.

Nemška samopomoč padla v vodo. Nemci so se hoteli potegniti iz finančne krize sami, ne oziraje se na pomoč od zunaj, pa ni šlo. Nemške banke kljub vsemu prizadevanju niso mogle zbrati dovoljnega kapitala in radi tega so se spustili Nemci v diplomatska pogajanja. Francoska vlada je dogovorno z ameriškimi in angleškimi politik povabila dne 16. julija nemškega kanclerja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa v Pariz na razgovor. Nemška vlada je sprejela povabilo in radi tega je bil odpovedan nameravani poset angleških državnikov Macdonalda in Hendersona v Berlinu. V Parizu začeta pogajanja med Francijo in Nemčijo bi se naj zaključila ob navzočnosti zastopnikov vseh velesil v Londonu.

Nemška finančna kriza in druge države. Nemška gospodarska kriza je vplivala tudi na druge države. Madžarske banke so začasno zaprle svoje blagajne. Istotako so storile banke na Gdanskem. Švedske banke so odklonile izplačilo nemških čekov. Nič kaj dosti ni prizadeto od nemške krize čehoslovaško gospodarstvo.

Razgovori v Parizu. Obisk nemškega kanclerja dr. Brüninga, ki je prišel v Pariz v družbi zunanjega ministra dr. Curtiusa, je napravil po svetu, zlasti še med Francozi najboljši vtis. Bil je to prvi slučaj po svetovni vojni, da je nemški kancler napravil Francozom uradni poset. Nov gospodarski in finančni položaj Nemčije je dal povod za to. Kancler dr. Brüning je raztolmačil francoski vladi in zastopnikom drugih velesil velike težave, ki se ima z njimi boriti Nemčija. Nemška državnik nista hotela, da bi že v Parizu prišlo do obveznih dogovorov, o tem naj bi se sklepalo na londonski konferenci, ki se bo sestala kmalu. Pariški razgovori so potekali v prijateljsstvu. Ob njihovem razključku je francoski ministrski predsednik izjavil, da je bil soglasno sprejet sklep, da se bode v Londonu razpravljalo o gospodarski in finančni krizi Nemčije in o mednarodnem posojilu, ki ga Nemčija želi dobiti.

Rumunski parlament je zaključil svoje izredno zasedanje. Počitnice bodo trajale do 15. oktobra.

Belgarija upeljela žitni monopol. — Vlada je sklenila, da pokupi država žito od kmetov. Pokupljenega žita bo plačanih 70% z gotovim denarjem, preostalih 30% pa z nakaznicami, ki jih bodo kmetje lahko uporabili za plačilo davkov.

Iz španske ustavodajne skupščine. Novoizvoljena ustavodajna skupščina je imela prvo tajno sejo dne 13. t. m. Za predsednika je bil izvoljen učenjak in socialist profesor Besteira. Dnevne seje bodo trajale le 5 ur, poslanci bodo prejimali mesečno 1000 pezeta dnevnic, govorili bodo lahko le po 30 minut.

Iz nemirne Indije. V Indiji je došlo zopet do krvavih obračunavanj med

Hindujci in muslimani. Spopade mirita policija in vojaštvo.

*

Pismo iz Amerike.

G. p. Hijačint, dobro znan vsled svojega delovanja v Mariboru, sedaj župnik v New-Jorku, je pisal g. Mihaelu Bobeku pismo, iz katerega posnamemo te-le zanimivosti:

Sedaj bom kmalu praznoval obletnico svojega prihoda v Ameriko in veliko sem v tem času doživel. Kot film so se vrstili dogodki mimo mene, jaz pa sem ostal trden Mariborčan kot poprej. Zadržil me je New-Jork, ko sem dne 19. februarja lanskega leta zagledal njegove nebotičnike, sanjave pošasti, ki peče visoko nad povprečna bivališča revnega zemljana, mimo njih po ulicah pa vrvenje in drvenje stotisočev kruhoborcev. Le par dni sem takrat gledal do čudovito urejeno mravljišče človeških bitij, potem sem pa že hitel dalje proti zapadu. Nisem mislil, da bom kdaj tukajle v New-Jorku pasel slovenske duše. Pol leta sem preživel v Čikagi, skoro štirimilijonskem mestu, na slovenski župniji sv. Stefana. To Vam je mesto, da se zgodi človeška duša, navezana na idilični Maribor in njegovo prijazno okolico. Nič manj kakor blizu 70 km ob jezeru Michigan se razprostira in mnogo njegovih prebivalcev ne ve, kako zgleda podeželsko življenje. Slovencev je tam do 20.000; mnogi so ugledni trgovci, zavežni narodnjaki, dobri kristjani, pp. frančiškanom zelo naklonjeni. Kaj radi se vozijo poleti v 25 milj (1 milja je 1.6 km) oddaljeni Lemont, kjer imamo svoj edini slovenski samostan z novicijatom, modroslovnim in bogoslovnim študijem ter prekrasno farmo z malim jezerom, ob katerem se izletniki zabavajo ter ob paviljonih krepčajo s prohibicijskimi hladilnimi tekočinami — razbeljene želodce. Lepo je bilo življenje tam.

Kar naenkrat dobimo 10. septembra ukaz, da spravim svoje reči skupaj in se odpeljem v New-Jork za župnika in hišnega predstojnika. Brez slovesa od dobrih znancev in faranov sem se odpravil na vlak in po 22-urni vožnji z ekspresom sem bil v New-Jorku, kjer ostanem nekaj let. Sem s tem najbolj zadovoljen, ker to je bila tudi moja tih želja, pa sem mislil, da se mi ne bo nikoli spolnila. Sem torej tukaj in tukaj ostanem, dokler sam hočem. Ko pa preteče moj čas, se bom pa z veseljem vrnil v Maribor.

Šele sedaj morem natančneje spoznavati New-Jork in njegove znamenitosti. Newjorška škofija je baje po številu prebivalstva največja na svetu. V celem New-Jorku je 800 župnij raznih narodnosti. Najbolj zanimiva je gotovo moja slovenska župnija, ki ne obsega samo New-Jorka in bližnje okolice,

ampak je raztresena kar po treh škofijah in dveh državah. Do 100 milj daleč sega moja interesna sfera, povsod bivajo Slovenci v večjih in manjših skupinah, vse bom moral obiskovati, za par dni pomislonariti in obiskovati bolnike. Za Veliko noč pa pridejo od vseh strani sem k spovedi, kakor so nekdanj Judje romali iz cele Palestine v Jeruzalem. Velezanimiva župnija — treba bi bilo vedno na vlaku biti, da bi vsem zadostil.

V gmotnem oziru je še dosti dobro. Seveda to, kar so angleške župnije, ni moja župnija. Tudi se Slovencev ne da tako disciplinirati, kakor so pač disciplinirani Angleži. Njim je župnik Bog; tudi v denarnih ozirih. Angleški župnik kar določi vsakemu cerkveni davek, in kakor reče, tako dobi. So župnije, ki imajo nad sto tisoč dolarjev v banki. V škofijsko blagajno pa se stekajo letno milijoni. Potemtakem je res lahko Amerika zakladnica katoliške Cerkve in vatikanske države. Imam dohodke, da prihranim mesečno 100 dolarjev in še več, ki jih pošiljam v Lemont za vzdrževanje klerikata tu in v provinciji. Dijake v Mariboru sedaj z lahkoto vzdržujem. Sicer tudi poprej ni trda šla, a vendar se potrebna svota tukaj niti ne pozna. Dolar je pač »žegan denar«. Moram pa komisarju pošiljati natančen račun vsak mesec. Le povejte gospej P., kako strog je njen nečak. Letos pride v Ljubljano na provincialni kapitelj in se bo oglasil tudi v Mariboru pri tetki.

Moj prednik je imel tudi svoj avto; jaz pa ga nimam in ga tudi nočem. V New-Jorku je namreč vožnja tako poceni in zveze tako ugodne na vse strani, da bi bilo za mene naravnost grešno, dajati za avto mesečnih 40 dolarjev. Vozim se najraje s podzemeljsko železnico, ki gre najhitreje. Sprva je bilo sicer nerodno, ker še nisem poznal raznih prog. Sedaj sem pa že zadosti udomačen. Za pet centov se lahko vozim, kamor se hočem, pa še z ekspresnim vlakom. Kakor je diven New-Jork s svojimi nebotičniki, tako skrivnosten je pa podzemeljski New-Jork brez hiš. Železnice so skoro vse štirirtnice; centralni kolodvor je velikanski. Nad mano, pod mano, vedno, vsake četrte minute grme vlaki. Pride skrivnostno iz-za ovinka in zopet izgine za ovinkom. Na tisoče in tisoče ljudstva srečujem po dolgih podzemeljskih ulicah — brez hiš, z lepimi izložbami, restavracijami, trafikami, prodajalnami, stopnicami gor in dol. Vse hiti molče naprej, vsak za svojim ciljem, za kruhom, za spekulacijami, v srečo ali nesrečo.

Duhovnik v Ameriki veliko velja. Katoliška Cerkev ima silen ugled. Banke, kamor škofje in župniki nalagajo denar, se ne boje kraha. Zato se vsaka banka poteguje za kredit pri škofih in škofje imajo kredita, kolikor ga hočejo. Čikaški kardinal Mundelein, dobro znan »Businessman« (Geschäftsmann), lahko dvigne kadar hoče do 30 milijonov dolarjev, in vsaka banka se bo ptegovala, da mu posodi. Zato pa imajo tukaj škofije in redovi zavode, univerze, kakoršnih niti država ne zmore. Katoliške bolnišnice, ki s svojimi se-

strami nudijo najboljšo postrežbo, ki imajo zdravnike iz jezuitskih univerz, so polne judovskih pacientov, ki se pa tudi skažejo, kadar odprejo svoj mošnjiček. Kakor katoličani, tako in skoro še bolj podpirajo katoliške zavode drugoverci, Judje, protestantje itd.

Razume se, da bi Vam lahko napisal cele knjige svojih doživljajev in vtisov, a kam bi me to spravilo. To pa sem Vam napisal, da si pomirim svojo vest, ki me je že grizla, ker svoje obljube tako dolgo nisem izpolnil. Kadar se vrnem v Maribor, pa se homo tam gori na visokem »Pensionistengletscherju« v parku pogovorili, kar smo in bomo v teh letih mojega potovanja po svetu doživeli. Marsikaj se bo tam spremenilo, ko se bom povrnil. Enega ali drugega ne bo več, postarali se bomo, mladina, ki sem jo zapustil, bo dozorela, vabili nas bodo na »ohcete« in na nove maše, pa tudi na grobove, ki jih p. Valerijan tako pridno kopije; ampak, to pa rečem, lepo pa še vseeno bo, ako bom prinesel seboj kaj dolarčkov...

Prisrčno pozdravljam vso Vašo cenj. družino, nadalje g. ravnatelja D. z gospo P., fr. Mariofila in ves Maribor v Vaši hiši.

====

Trajajoči spor med Vatikanom in fašisti. Na papeževo okrožnico, ki jo je Pij XI. izdal v Parizu ter naslovil na vse škofo in vernike sveta, je fašistično osrednje vodstvo na svoji seji, ki je bila pod predsedstvom Mussolinija dne 15. julija, dalo odgovor. Odgovor je podoben odgovoru grešnika, ki se noče spokoriti. Mesto da bi fašizem papeževo okrožnico resno upošteval ter svoje bodoče postopanje uravnal po njej, pa protestira proti papeževim trditvam in odklanja njegove zahteve. Fašistično vodstvo se v svoji izjavi proti papeževi okrožnici dela zelo korajžnega, in da bi to korajžo ves svet upošteval, je odredilo, da se bo v kratkem izvršila poskusna mobilizacija fašističnih mas med Taljamentom in Piavo. Ta poskusna mobilizacija, katéra kajpada nikomur na svetu ne boče imponirala, najjasneje razsvetljuje miroljubnost italijanskega fašizma, ki je po svojem vrhovnem voditelju Mussoliniju nedavno dal v javnosti svečane obljube za ohranitev in utrditev miru. Da se sv. Oče fašistovske korajžnosti in njenih več ali manj prikritih groženj nikakor ni ustrašil, dokazuje odgovor vaticanskega glasila »Osservatore Romano« na sklepe fašistovskega vodstva. Ta odgovor poudarja to, kar je sv. Oče v svoji okrožnici poudaril, da je fašistična vzgoja popolnoma nasprotna krščanski, ker sistematično vzgaja k nespoštovanju, nasilju in sovraštvu. Tako je torej razmerje med Vatikanom in fašistično vlado naprej napeto. V tej napetosti je v noči od četrta na petek počila v vaticanskem vrtu bomba, ki je bila dan prej položena v neki spovednici cerkve sv. Petra v Rimu. Razpočila bi se bila v sami cerkvi, kjer bi povzročila ogromno škodo v tej največji in najlepši cerkvi sveta, da je ni pri večernem obhodu po cerkvi našel papežev ožnik ter je na ukaz svojega predstojništva položil na nek prostor v vaticanskem vrtu, kjer je eksplozirala.

Majdica sveinje!

Njena mala prijateljica je med igranjem padla in se joče. Majdica jo tolaži: „Reči samo Tvoji mami, da naj opere obletko s Schichtovim Radionom, pa bo lakoj zopet čista“. Ona to prav dobro ve, kajli njena mamiča jemlje vedno samo Schichtov Radion.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

la. Ta bombni atentat je zbudil v Rimu velikansko vznemirjenje in ogorčenje. Fašistični listi kajpada zatrjujejo, da so to bombo položili protifašisti.

Oseba, ki je tokom enega dneva prejela 4 zakramente. Ni se to zgodilo morda v misijonskih pokrajinah, marveč v naši državi, in sicer v Sloveniji. Oseba, ki je te zakramente isti dan sprejela, ni bila Slovenka, marveč židinja Regina Levy iz Zvonimira v Bosni. Izbrala si je kot druga v življenju Slovenca Mirka Jagodiča, vojaškega veterinarja v Zvonimiru, in zato se je s svobodnim sklepom odločila, da vstopi v katoliško Cerkev. V nedeljo, 12. julija, je bila v župni cerkvi v Šmartnem pri Liti ob velikem navalu ljudstva slovesno krščena. Po sv. krstu sta oba zaročenca prejela sv. obhajilo, nato sta se odpeljala v Ljubljano, kjer je gosp. škof dr. Rožman Regini Levy podelil zakrament sv. birme. Po sv. birmi sta zaročenca bila poročena ter sta tako prejela zakrament sv. zakona.

*

Župnijsko Slov. Bistrica je dobil tamošnji provizor g. Ivan Šolinc.

Nevarna poškodba. V kamnolomu na Reki pri Mariboru se je vsul plaz kamnja na 39 letnega Matevža Gnezdo in mu poškodoval hrbtenico.

G. Žmavc Andrej, vpokojeni ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, je imenovan za vršilca dolžnosti kletarskega nadzornika v dravski banovini ter se mu je odredil sedež pri kmetijskem oddelku banske uprave v Ljubljani. G. Žmavc se bo torej preselil v Ljubljano. Ker je g. Žmavc predsednik društva »Ogenj«, ki mu je namen agitacija za sežiganje ljudi po smrti, se bo menda temu društvu, ako se njegov sedež s predsednikom ne preseli v Ljubljano, izvolil nov predsednik.

Obsodba mariborskih mesarjev. Veliko zanimanja je vzbudila v Mariboru minul teden razprava proti 43 mariborskim mesarjem, ki so bili obtoženi

radi navijanja cen. Pri določevanju cen mesu se je upirala večina mesarjev na takozvani celjski ključ, ki je bil sklenjen med zastopniki mesarjev in oblasti leta 1928. Po tem ključu je bil mesarjem dovoljen pribitek k nakupni ceni živine 95—130% po kakovosti mesa in na tej podlagi bi se naj določale cene mesu. Danska uprava je ta ključ pozneje razveljavila, ni pa izdala novega načina določevanja cen in so seve mesarji kupovali od kmetov poceni živino, prodajali pa meso eden tako in drugi drugače. Mariborsko sodišče je od 43 obtožencev oprostilo 9, 34 pa jih je obsojenih na zaporno kazen od 8 do 25 dni in na denarno globo od 400 do 1500 Din. Obtoženi morajo nositi stroške kazenskega postopanja in po pravomočju objaviti razsodbo v »Uradnem listu«. Glede določevanja cen mesu bo morala nekaj ukreniti oblast, da ne bo živinorejec preveč udarjen in da ne bodo mesne cene pri vsakem mesarju in v vsaki vasi, trgu ali mestu kričeče različne.

Državni most preko Drave v Mariboru bo prevzela v vzdrževanje mestna občina.

Vlom. V noči od 14. na 15. t. m. so vlomili neznanci v trgovino posestnika, krčmarja in trgovca Jerneja Očko na Teznu pri Mariboru. Odnešeni plen v zlatnini, cigaretah in drugem blagu znaša 10.000 Din.

4 orole gozda pogorelo. Iz nepojasnjenega vzroka je pričelo v soboto dne 11. t. m. gorati v gozdu v Dobravcah pri Hočah. Ogenj, ki je uničil 4 orole gozda, so udušili gasilci in kaznjenci iz oddelka kaznilnice pri Sv. Miklavžu.

Steklenica z bencinom jej je eksplozirala v reki. Da bi hitro zakurila v štedilniku, je vzela 25letna Erna Car v Novi vasi pri Mariboru steklenico bencina in počila po drvah. Plamen je povzročil eksplozijo v steklenici in goreč bencin se je razlil po nepreviđni Erni. Da ni zgorela, ima zasluge na pomoč prihiteli železničar, ki je strgal žrtvi gorečo obleko s telesa in se je pri tem občutno opekel na obeh rokah. Carjevo so prepeljali v bolnico in je njeno stanje precej resno.

Tovariši iz svetovne vojne! Na mnogofera vprašanja o našem običajnem sestanku sporočamo vsem tovarišem,